

SZERKESZTŐSEG: BUDAPEST, IV. PÁPNÓVELDE-UTCA 3. Telefon száma 788.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. PÁPNÓVELDE-UTCA 3. Telefon száma 706.

Mal számunk főbb közleményai: Vesztezők: Lajos napja. Monarchiánk a Balkán.

Mert ennek a nemzetnek ő az út, az élet meg az igazság...

Budapest, augusztus 26.

A gónczi program és Széll Kálmán. Hetekig hallgattok a kormányparti felhívások sajtó gróf Károlyi Sándor gónczi programjáról...

Lajos napja.

Nemzeti ünnep augusztus 20-a, a dicsőséges István királyunknak, a keresztény apostolnak az emléknapja.

Ugyanbent nincs kiadatva, de nemzeti ünnep augusztus 25-ike, Lajos napja is. Ünnep, melyet igaz kegyelettel ül meg az egész magyarág...

Arta tanított egykoron, hogy kitartással, hévvel, lelkesedéssel legyünk magyarok. És ez az intelem, ez az üzenet hangzik ki most is abból a szent sírból...

Az a sir csak azt fűdi el, a mi halandó volt belőle. De élnek az ideáljai, nem szállt vele sírba az eszme és a mi heritette az ő nagy lelkét, beleoltotta milliói lelkébe...

A szabadlevél párti képviselőjelöléseknél — írja a P. L. — helyi- és közéleti elv halványodik. Sokféle tendencia és törekvés, a melyek magukra hagyatva, alig volnának képesek még egy törpe frakció megalakítására is...

Az ajtó tehát már nyitva van, tessék ki-elépnél. A kormány rekonstruálása. A P. L. tegnapi vezércikkében bejelenti, hogy a miniszterelnök a kormány rekonstruálására gondol.

Utazás a déli sarkra. Majnemen ugyanakkor, mikor Nordenskjöld halálának híre érkezett, indult annak egy jól felszerelt expedíció a déli sarkra.

Krieghammer bukása. Immár kétségtelen, hogy Krieghammer közös hadügyminiszter bukása a bejelezett tények közé tartozik. A N. Fr. Pr. e tárgyban tegnap vezető helyen írt cikkünkben megemlékezve a Krieghammer bukásáról szöveg hírekről, feleltünk, hogy egy Magyarországon, valamint Ausztriában hivatalban levő miniszternek közlő egyetlen egy sincs, a ki akár alárendeltje, akár a hatóságok, akár a közönség előtt olyan kevés rokonzenével találkozik, mint báró Krieghammer és épen ezért bukása nem fog feltűnően kelteni sehol.

Megvártott képviselőház. A képviselőháznak egy a budapesti «Népszava», mint a szeptember 1-én elindított ragalmazási perben szeptember hó második felében tartják meg a végvágyalást.

Választási mozgalom. Horváth Nándor beszámolója. Tegnap délután utazott külföldre Horváth Nándor országgyűlési képviselő. Horváth úr utazott több képviselőtárs kíséretében.

Poszonyban Molecz Dani városi főújszírás a poszonyi első kerületnek egyik szabadlevél párti képviselőjéül tegnap délután tartotta programbeszédjét a városi háza dísztermében.

Tapolcán a választókerület polgársága tegnap újból Herteleány Ferencet jelölte képviselőül. Az értekezlet Széll miniszterelnöknek és Podmanitzky pártelnöknek távirattal fejezte ki bizalmát.

Arcképes választási tollak és zászlók a «Victoria» zászlógyárnál (VI. Andrássy-ut 1.) jól és olcsón kaphatók. — Vidéki megbízottak keresetnek.

Monarchiánk és a Balkán.

Az olaszországi lapok hetek óta rémületesen írnak azokról a katonai rendszabályokról és erődítésekéről, a melyeket monarchiánk tesz az utóbbi időben Boszniában és Hercegovinában s ha nyíltan nem is, de a sorok közt azzal vádolták Ausztria-Magyarországot, hogy előkészületekkel várja arra, hogy a Balkánon a maga számára jogosulatlan előnyöket biztosítson.

másrendű jelentőségűvé. A mi most a Balkánon történik részint nyíltan, részint a hamu alatt, az egyenesen monarchiánk ellen irányul, s ha Goluchowski tesz valamit az aknamunkával szemben, úgy azt monarchiánk legváltalóbb érdekei követelik meg s Goluchowski legfeljebb azért illethetők jogos váddal, hogy későn gondolt arra, hogy meg kellene kezdenie végre már monarchiánknak az övédelmet.

Bulgária magatartása nagy veszedelmeket rejt magában a Balkán békéjére. Sarafov felmentése azt bizonyítja, hogy ezentel egyetlen bolgár kormány sem lesz képes gátat vetni a bolgár forradalmi komité akciójához. Sarafov fog díktálni ezentel Bulgáriában. A bolgárokat biztatja Oroszország; a bolgárok újból megjelentek Drinápoly kapui előtt s az orosz fegyvereknek Bulgáriába való becsapódása ismét végem folyik.

A Balkán fölött veszfélégek tornyosulnak. Oroszország Bukarestben Dumaco orosz egyetemi tanár, Tschakowitsch szerb miniszter és Dragutin Illics orosz kém segítségével kiadja a «Pravoslavni Vostok» orosz-francia lapot, a melynek határozott célja Romániában orosz pártot alakítani és a jelenlegi politikai rendszert megváltoztatni.

csak egy szót is vesztegetni? Ne beszéljünk többé rólam, beszéljünk róla; egyedül csak red kell gondolnunk! — Oh most már, hogy olvastam az ön szövegében — szöveg Armentierésné — most már tudom, milyen erőlyesen, milyen odaadással fog nekem segíteni.

JAQUELINE.

FRANCIA REGÉNY. 33. Ista: ADOLPHE d'ENNERY. — Igaz — felelte Marcel leirhatatlan keserűséggel. — Azért hát — folytatta Louise — mint-hogy a véletlen úgy akarta, hogy ön velem egyidejűleg letéteményessé váljak szegény testvérem titkának, kérve-kérem önt, a ki jó és nagylelkű, szánkozzék rajta és segítsen nekem, hogy megmenthessek.

— Szánkozzam?... — Oh arra kér, szánkozzam rajta! — kiáltott föl Marcel megrögzött földmúlással. — Oh esküszöm, örömmel adnám oda életemet, ha Paula kisasszony boldogságát biztosíthatnám.

— Nos igen!... Szeretem!... Szeretem a bályványozásig! — Szegény Rozán! — ismételte Louise a legmélyebb részvét hangján. — Szegény Rozán! De a vallomás után, melyet a kétségbeesés rohámában kiszalasztott száján, Marcel hamar összeszedte magát. — Eh — mondta keserűen — mit számít a magam fajta legény szerelme? Érdemes azért

van, meg nem maradhat, azt első sorban maguk az albánok hangoztatják. A legnagyobb baj azonban abban rejlik, hogy az albán nép maga sincs tisztában azzal, hogy mit akar. Van albán, a ki önálló királyságot, a ki olasz, szerb, orosz, osztrák-magyar protektorátus alatt fejedelemséget akar létesíteni. Nem szabad azonban azt sem elfelejteni, hogy az albánok egy része már évtizedek óta görög hercegeket akart a fejedelmi trónra ültetni. Ez a nagy zavar megnehezíti az albán kérdés lebonyolítását.

Oroszország már évek óta fáradozik azon, hogy rá vegye a balkán fejedelemségeket arra, hogy megváltoztassák eddigi politikájukat. A romániai lapok most kezdik közölni azokat a kísérleteket, a melyeket Oroszország diplomáciai és társadalmi uton tett czéljai megvalósítása érdekében. Kiderült most, hogy Odessában külön orosz rendőrségi prefektus székel, a ki óriási személyzettel és összeköttetéssel kikémi a balkán népek minden mozgulátát és arról hűségesen informálja a czárt. A Duna kiliani ágában 22 hajó teljes kém-szolgálatot Oroszország részére s nincs kizárva, hogy azok a hajók nagy távolságban feljárnak a folyamon felfelé. A helyzet a Balkánon komoly s talán nincs messze az a pillanat, a melyben az érdekelteknek összekötnök s lángba borítják az egész félszigetet. Nem szabad készületlenül várnunk ezt az időpontot, s bárcsak igaz volna az esz lapoknak híre, hogy t. i. monarchiánk megteszi már az előkészületeket arra, hogy ha kell, fegyverrel is megvédi érdekeit a Balkánon.

Kiállítás Maramaros-Szigeten.

Sziget Koronaváros közönségének lelkes ünneplése közben, a kereskedelmi kormányzat legfőbb intézőjének jelenlétében, tegnap nyílt meg a Maramaros-Szigeten rendezett mezőgazdasági és iparkiállítás. Az egész Felvidéknek ünnepe a határzelen rendezett kiállítás és ezt igazolja az a körülmény is, hogy a Maramarossal szomszédos törvényhatóságok küldöttei is megjelentek a kereskedelmi miniszter üdvözlésére, a ki szükségesnek tartá személyesen meggyőződést szerezni az ország eme vidéki mezőgazdasági és iparkiállás állapotáról. Fontos és jelentős a miniszter látogatása, mert az ott szerzett tapasztalatok alapján tehet majd fontos kormányzati intézkedéseket az ország eme kiválóan exponált vidékén a ipari és gazdasági fejlődés érdekében.

— Nos beszéljen, mit kell tennünk? Én min denre kész vagyok — felelte Marcel. — Mindenekelőtt a testvéremmel akarom ki-kérdezn: Gyönyörűséggel, kérelemmel red veszem hogy megvállja nekem... annak az embernek a nevét. — A nevét?... ejtette Marcel egészen sápadtan. — Meg akarja tudni a nevét? — Meg fogja mondani, bizonyos vagyok róla. — Talán nem lesz hajlandó. — Vajjon miért? — De... nem tudom... gondolom... Tegyük föl, hogy megtudtam... — Nem fogja megtudni — viszonozá Louise — Nem tagadhatja meg. — És ha ön majd ismeri azt, a ki vesztébe döntötte? — Akkor önön lesz a cselekvés sora. — Es mit kell tennem? Parancsoljon. — Elmegy ahhoz az emberhez. Mindenki másnál jobban rá tudja majd venni az elkövetett rossz helyrehozására. — En, én! — kiáltott föl Marcel. — Azt hiszi, lesz rá akkora befolyásom? lesz előtte annyi tekintélyem? — Lesz — felelte nyomatékkal Louise — akárki legyen is az az ember! — Félek, nem igazolnám bennem vett bizalmát. Higgye el azonban, elkövetek minden tőlem telhetőt. De — tette szavaihoz a fiatal ember — minden szótogat külön hangsúlyozott — ha valami leküzdhetetlen akadály száncazt mógé vonul? — Minő akadályt vehetne föl egy becsületbeli kötelesség teljesítése ellen? — Ha lehetetlennek jelenti ki az egybekelését?... Egysszóval, ha vonakodik? — Oh, ön hát föltételek, hogy vonakodhatnék! — kiáltott föl méltatlankodva Louise. — Talán — mondta Marcel. — Akkor a legnyomorultabb, a legelvetemedtebb gonosztevő volna!... — De abban az esetben mit tegyek? Louise hitegen válaszolta: — Azt hitem, ön szereti Paulát!

Arta tanított egykoron, hogy kitartással, hévvel, lelkesedéssel legyünk magyarok. És ez az intelem, ez az üzenet hangzik ki most is abból a szent sírből, melyet virágokkal halmozott el a nemzeti kegyelet. Az a sir csak azt fűdi el, a mi halandó volt belőle. De élnek az ideáljai, nem szállt vele sírba az eszme és a mi heritette az ő nagy lelkét, beleoltotta milliói lelkébe, hogy a Kossuth Lajos név úgy él és úgy fog élni örökké, mint egy glóriás, szent eszme, jelentvén a magyar hazá imádatát, a nemzeti függetlenségért, az állami önállóságot való tantorlatatlan ragaszkodást. Él a szellemi Kossuth Lajos, él az eszme, beszél hozzánk, biztat, buzdít, bátorít, a mikor fáradni kezdünk, mikor tétorazunk. És szózatát, kell, hogy megértjük. És meg fogjuk érteni e nemzet fia szíadok távolán át is, mindaddig, míg magyar lakik e földön. És mint a hogy áhitattal emlékeztünk meg róla ezuttal, úgy emlékeztünk meg róla mindenha, úgy emlékezzenek meg róla a késő unokák is.

terengerben nincs, s 1821. január 29-én végre egy kiterjedt partvidéket látott, melyet L. Sándor-földnek nevezett el. Egy évvel utóbb, 1822-ben Weddell James, egy bálnavadász hajó kapitánya a déli Orkney szigetek és a déli Sandwich szigetek között jár s olyan szerencsés volt, hogy egy széles jégroványt felfedezett. Utána egy széles jégroványt felfedezett egész a 74-dik szélességi fokig elvhaladhatott. Miután nem gátolta előhaladását semmi jég, meg messzebb is mehetett volna, de kénytelen volt visszafordulni, mert fogytak az élelmiszere s a két kis hajója is sok javításra szorult.

Nyolcz évig megint senki sem kísérelte meg közelebb férkőzni a déli sarkhoz, s csak 1830 és 1832 közt történt ismét valami, a mi érdemes a felemléstésre. Akkor ugyanis Biscoe John két kis bálnavadászó hajóval eljutott addig a pontig, a hol Cookot a jéghegyek feltartóztatták, a következő nyáron azonban már fidedelt föl néhány kis szigetet, melyeket Graham földjének nevezett el. Az 1838-dik évben vezetett ki a Temzéből Balleny John két kis hajóval, hogy azokkal kutatásokat végezzen a déli jéges tengerben. A következő év márciusában talált is szárazföldet a 66-ik szélességi fok alatt, de a rossz idő miatt nem közelíthetett hozzá, s a visszautaztatában az egyik hajóját elvesztette. Ebben az időpontban úgy Európa, mint Amerika fokozottabban mértékben kezdett érdeklődni a déli sarkvidék iránt, s a francia kormány kiküldte Dumont D'Urville két hajóval s az amerikai kormány Charles Wilkes-t öt hajóval, hogy végezzenek ott kutatásokat. Mint Arago előre megjósolta, a francia expedíció nem sok eredményt ért el, Wilkes ellenben egy összefüggő kontinensre eljutott dél felé s egy csomó földnyelvet talált, melyeket összefüggő kontinensnek tartott s el is nevezett Wilkes-földnek.

Ekkor lépett fel az a férfi, a kinek eddig legjobbat köszönhet a tudomány ezen a téren. James Clark Ross Angliában 1839. júniusában Humbold Sándornak és a tudományos akademiának ösztönzésére elhatározta, hogy egy tudományos expedícióra fognak kiküldeni a déli jéges tengerre azzal a feladattal, hogy állapítsa meg a déli delezsarkot. Az északi delezsarkot ugyanis, azaz azt a pontot, a melyen a delezsárk függőlegesen áll, Ross 1831. június 6-dikán érte el és pedig az északi szélesség 70° 6' s a nyugoti hosszúság 90° 7' alatt,

a déli delezsarkot pedig addig még nem találhatta meg, hanem Ganass elmeletileg a déli szélesség 72° 35' s akéleti hosszúság 132° 5' alá helyezte. Ennek a pontnak felkeresése volt Ross feladata, a ki 1839. szeptember 16-dikán indult el Angliából két hajóval, az Erebus-szal s a Terror-ral. Ross előbb Új-Zeelandra ment s csak 1840. novemberében indult onnan el a déli sark felé. Három nappal karcsony uton találta az első jéghegyeket s január 9-án a hajói egy part közelében voltak, melynek partjai 3000 méter magas hegyek emelkedtek, óriási gleccserrel és merőleges jégfalakkal. A part dél felé terjedt, s Ross óvatossággal és meglehetősen távolról haladt. Ez az óvatosság nagyon helyén volt, mert három nappal utóbb már heves viharok készültek a visszatérésre, de még 200 kilométer távolságra is látta az említt hegyeket.

Ross ekközben állhatatosan folytatta útját dél felé és január 28-án ismét látott szigeteket; s mikor közelebb ment hozzájuk, az egyik fölött tűrt látott a hegyek tetjén. Semmi kétség nem maradt fenn, hogy itt, az örök jég birodalmában, tűzhányó hegyeket talált, még pedig egyzserre kettőt is. Az egyiket elnevezte Mount Erebusnak, a másikat, a kisebbiket Mount Terrornak. A két hajó után Ross folytatta az útját dél felé, s ez majdnem élete került neki is, társainak is, mert hajójuk majdnem belefagyott a tengerbe; csak a legnagyobb fáradsággal utak menekülni, s egy félóra múlva már jég volt mindenütt, a hol azelőtt még hajójuk állt. Kénytelen volt visszafordulni észak felé. Azt a földterületet, a hol a Mount Erebus talált, elnevezte Viktória-földnek, s ez a legdélibb földterület, melyet ismerünk. Ó érte el egyuttal 1839-ig a legdélibb pontot is, a hova eddig ember eljutott.

Ross még két utat tett, de egyik sem volt ekkor közlő olyan eredményes, mint az első, bár a mi keresett, a déli delezsarkot nem tudta megtalálni. Számítások alapján azonban Ganassal ellentétben a déli szélesség 75° 5' s a keleti hosszúság 154° 8' alá helyezte. Ross utjával hosszú időre véget értek a déli sarkvidékre indult expedíciók, míg végre most, néhány nappal ezelőtt indult el ismét egy expedíció a déli sarkvidékre. Ezutal német expedíció, mely nagyszerűen van felszerelve s remélhetőleg sikereket is fog elérni. Ez azonban egyáltalán nem bizonyos, s inkább a szerencsétől, mint magának az expedí-

Arta tanított egykoron, hogy kitartással, hévvel, lelkesedéssel legyünk magyarok.

terengerben nincs, s 1821. január 29-én végre egy kiterjedt partvidéket látott, melyet L. Sándor-földnek nevezett el.

a déli delezsarkot pedig addig még nem találhatta meg, hanem Ganass elmeletileg a déli szélesség 72° 35' s akéleti hosszúság 132° 5' alá helyezte.

csak egy szót is vesztegetni? Ne beszéljünk többé rólam, beszéljünk róla; egyedül csak red kell gondolnunk!

— Nos beszéljen, mit kell tennünk? Én min denre kész vagyok — felelte Marcel.

Arta tanított egykoron, hogy kitartással, hévvel, lelkesedéssel legyünk magyarok.

terengerben nincs, s 1821. január 29-én végre egy kiterjedt partvidéket látott, melyet L. Sándor-földnek nevezett el.

a déli delezsarkot pedig addig még nem találhatta meg, hanem Ganass elmeletileg a déli szélesség 72° 35' s akéleti hosszúság 132° 5' alá helyezte.

csak egy szót is vesztegetni? Ne beszéljünk többé rólam, beszéljünk róla; egyedül csak red kell gondolnunk!

— Nos beszéljen, mit kell tennünk? Én min denre kész vagyok — felelte Marcel.

